

Madár János

Balkány, tanyavilág

Nagyapám vak szeméből
lehulló vakolat és árvaság nézett szét.
Megroggyant házfalak taposták semmivé
----- a hajnalok szívét.

A szegénység játszotta velem,
hogy vagyok és nem vagyok.
Foltos ruhámon gyönyörű gombok
tündököltek – a csillagok.

Az égboltnak nincs szaga. Reánk romlott
mégis a Nap és az éjszaka. Az árnyék
és a fény a tetőn át bujdokolva jött.
Mert gerendák üszkösödtek a fejünk

fölött. Elszenesedett villámok romlottak
örökre reánk. Elláttunk az úrig mégis,
pedig semmivel telt meg a szánk. Mint
a partra kilökött halak, tátogtunk egyre,

egyre. És néma fegyelemben sajdult
könyörgésünk a hiszekegyre. Isten,
ha vagy, add meg nekünk mindennapi
kenyerünket, mert a sors éhséggel

és temetővel abroncsozza összes bűnünket.
Hordóink már régen összeroppantak,
beleszivárogtak a rögökbe. És a dongák
közt meglazult ének is elszállt örökre. Csak

MADÁR JÁNOS (1948) költő, a Rím Könyvkiadó vezetője, a *Kelet Felől* című folyóirat alapító főszerkesztője.

a csend, csak a szívünkig lecsorduló ereszt
verdesi emlékeinket. Tört cserép, nád
és zizegő szalma – héjaznak meggyűrt
fényképek köré minket. Állunk az idő vakuja

előtt kegyetlen rendben. Évek, évszázadok
hullnak fölnégyelt ereimben. Micsoda zöldje,
pipacsos sikolya ez a tavasznak, nyárnak?!
Engem a sírások – – – megaláznak.

Törésvonalak

Közel hajol lépteinkhez,
tűnődik arcunkon az út.
Az ember végül a göröngyök
árnyán – – – hova jut?!

Néz és elkísér bennünket
a fák mögé ezernyi alak.
Szemünkben egyre élesülnek
hajszálnyi törésvonalak.

Repedezni kezd szívünkben
a fecskéfészek, a vályog.
A mézpettyes jövő
– – – belénk szivárog.

A falak fehérebbek
lesznek tőlünk. Hó márványlik
az utolsó éjszakában,
míg egymáshoz ütődünk.

Homoklidérc¹ a végtelen

Szöllősi Zoltánhoz

Szülőföldet, hazát a hideg megdermeszt.
Jánosalmán a bölcső emléke fázik.
A didergés szikráitól most minden elég.
Szó és szótlanság gyorsan parázslík.

Hirtelen lángok csapdosnak felénk.
Erdők felől, tüzek elől angyalok szárnya suhan.
Csupasz ágak élei - - - remegnek.
És a fák körülállnak téged szomorúan.

A rügyek is késnek a fény tájairól.
Március kihűlt árnyéka egyre nő.
Forradalmakba hiába kapaszkodnak ujjaid.
Lesoványodott kezedtől az idő.

Oly vézna ma a Hold és oly sötét.
Zizeg a csont, mint a papírlapok télen.
Szegénységed már tankönyvbe írva.
Iskola árválkodik a balkányi utcaszálon.

Abapuszta megy a dombokkal szótlantul.
Búzamezők csöndje hiába rohan.
Alig hallható suhogása a tanyai vetésnek.
A léleknek határba vezető ösvénye van.

A föld súlya elől nincsen menekülés.
Rögök némasága nem menti meg az embert.
Homoklidérc lett a végtelen álom.
Átalszod lassan - - - a tengert.

1 *Homoklidérc* – a kifejezés Szöllősi Zoltán a 70-es években a nyírségi tanyavilágról írott szociográfiájának címe.